

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/247/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1211223720
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Murgaš
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1211223720.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Murgaša a sudcov JUDr. Dariny Kuchtovej a JUDr. Branislava Krála v právnej veci žalobkyne: Z.. P. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. V.. Č.. X, E., zast. advokátkou JUDr. Janou Zimmermannovou, Trieda KVP č. 1, Košice, proti žalovanej: Generali Poist'ovňa, a.s., Lamačská cesta č. 3/A, Bratislava, zast. advokátskou kanceláriou SHM PARTNERS s.r.o., Svätoplukova 28, Bratislava, o náhradu škody, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo 16. januára 2014 č. k. 13C/175/2011- 89, pomerom hlasov 3:0, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa sa p o t v r d z u j e.

Žalobkyni sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 793 eur ako aj náhradu trov konania v sume 47,50 eur a trov právneho zastúpenia v sume 724,57 eur, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním zistil, že žalobkyňa dňa 19.10.2005 spôsobila pri vedení motorového vozidla škoda Octavia dopravnú nehodu, keď sa čelne zrazila s protiúdcim motorovým vozidlom zn. Škoda Fabia Combi s vodičom Z. Q., ktorý pri nehode utrpel mnohopočetné zranenia, na následky ktorých dňa XX.XX.XXXX zomrel. Sociálna poisťovňa, a. s. vyplatila pozostalým okrem iných dávok aj jednorazové odškodnenie (úrazovú dávku) v sume 995.896,- Sk. Sociálna poisťovňa výzvou č. XX/XXXX z 22.11.2007 v súlade s ust. § 238 zák. č. 461/2003 Z.z. vyzvala žalobkyňu na uznanie a dobrovoľné splnenie povinnosti nahradiť Sociálnej poisťovni škodu v celkovej výške 1.276.921,- Sk, ktorá Sociálnej poisťovni vznikla výplatou dávok pozostalým po Z. Q.. Z oznámenia o náhrade z 28.04.2008 vyplynulo, že právny predchodca žalovanej oznámil Sociálnej poisťovni, že z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla EČV: C. XXXGR vykonal likvidáciu nárokov, a to v celkovej výške 281.025,- Sk. Náhradu jednorazového odškodnenia pozostalých vo výške 995.896,- Sk uhradiť odmietol s odôvodnením, že Obč. zák. nárok jednorazového odškodnenia pozostalých nepozná. Žalobou podanou na Okresný súd Košice I dňa 04.06.2008 sa Sociálna poisťovňa, a. s. domáhala voči žalobkyni zaplata náhrady škody vo výške 995.896,- Sk, ktorá jej vznikla výplatou jednorazového odškodnenia pozostalým. Konanie na Okresnom súde Košice I bolo vedené pod sp. zn. 15C/122/2008. Okresný súd Košice I rozsudkom zo 14.01.2009 č. k. 15C/122/2008 - 60, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 25.02.2009, uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť Sociálnej poisťovni sumu 796.717,- Sk (26.446,16 eur). Okresný súd Košice I využil pri rozhodovaní o výške škody moderačné právo podľa § 450 Obč. zák. a výšku škody znížil o 20 %. Doplnujúcim rozsudkom zo 14.01.2009 č. k. 15C/122/2008 - 70 Okresný súd Košice I uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 1.586,- eur na účet Okresného súdu Košice I. Uznesením tohto súdu z 15.06.2009

č. k. 15C/122/2008 - 89, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 09.07.2009, tento súd priznal žalobkyni oslobodenie od povinnosti platiť súdny poplatok v rozsahu jednej polovice, t. j. vo výške 793,- eur. Zo záznamu o zložení platby z 08.10.2009 vyplynulo, že žalobkyňa uhradila na účet Okresného súdu Košice I dňa 07.10.2009 súdny poplatok za žalobu v sume 793,- eur. Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 27.01.2011 č. k. 10C/219/2009 - 95, potvrdeným rozsudkom Krajského súdu Bratislave zo 17.01.2013 č. k. 9Co/146/2011 - 136, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni istinu v sume 26.446,16 eur a trovy konania titulom výplaty poistného plnenia. Z takto vykonaného dokazovania súd prvého stupňa vyvodil záver, že žaloba je dôvodná. Žalobkyňa mala so žalovanou uzavretú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žalobkyňa ako účastníčka dopravnej nehody spôsobila škodu inej osobe, preto bola povinná škodu uhradiť. Vzhľadom na uzavreté povinné zmluvné poistenie povinnosť uhradiť škodu za žalobkyňu mala žalovaná. Pre iný právny názor žalovanej na plnenie tejto povinnosti ako mala Sociálna poisťovňa, ktorá poškodeným jednorazové odškodnenie vyplatila, bola Sociálna poisťovňa nútená domáhať sa náhrady súdnou cestou. Žalobkyňa nemala možnosť ovplyvniť plnenie svojej zmluvnej poisťovne a tým ani ovplyvniť začatie uvedeného súdneho konania. Ako neúspešnému účastníkovi konania jej bola uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok v sume, ktorú žaluje v tomto konaní. Keďže súdne konanie, ku ktorému sa zaplatený súdny poplatok vzťahuje, bolo vyvolané postupom žalovanej, je dôvodné, aby žalovaná uhradila žalobkyni titulom náhrady škody aj túto sumu. Pokiaľ ide o zvyšnú časť škody vo výške 26.446,16 eur, na zaplatenie ktorej bola žalobkyňa zaviazaná právoplatným rozsudkom Okresného súdu Košice I, túto je povinná žalovaná uhradiť žalobkyni na základe právoplatného rozsudku Okresného súdu Bratislava II v konaní sp. zn. 10C/219/2009. V tomto konaní bolo judikované, že žalovaná bola povinná za žalobkyňu uhradiť náhradu škody aj za vyplatené jednorazové odškodnenie. Keďže žalovaná od počiatku odmietala uhradiť aj túto čiastku, porušila svoju zmluvnú aj zákonnú povinnosť, v dôsledku čoho pristúpila Sociálna poisťovňa k vymáhaniu tohto nároku voči žalobkyni, ktorá nemohla súdne konanie ovplyvniť. Žalobkyňa v tomto súdnom konaní ako neúspešná účastníčka bola zaviazaná zaplatiť súdny poplatok 793,- eur, čím jej žalovaná spôsobila škodu vo výške zaplateného súdneho poplatku. S poukazom na tieto závery súd prvého stupňa žalobe vyhovel. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a priznal ich náhradu úspešnej žalobkyni.

Proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie žalovaná. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne. Uviedla, že ust. § 159 ods. 2 O.s.p. nie je možné aplikovať na daný prípad, pretože súd prvého stupňa neposudzoval vec vo vyššie uvedených konaniach (sp. zn. 10C/219/2009, sp. zn. 9Co/146/2011) inak a predmetom tohto konania je iná právna vec, ako bola právna vec predstavujúca predmet konania vo vyššie uvedených konaniach. Súd prvého stupňa sa nezaoberal námietkami žalovanej, ktorými odôvodňovala nedôvodnosť žalobkyňou uplatneného nároku. Tento postup súdu prvého stupňa je nesprávny a spôsobuje vady napadnutého rozsudku z dôvodu jeho neúplnosti, nepresvedčivosti a až arbitrárnosti či zmätočnosti.

Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa dňa 19.10.2005 zavinila dopravnú nehodu následkom ktorej došlo k úmrtiu Z. Q.. Žalobkyňa mala so žalovanou uzavretú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení motorových vozidiel (poistná zmluva číslo XXX - XXXXX - XX zo 16.12.2004). Sociálna poisťovňa, a. s. vyplatila pozostalým po nebohom okrem iných aj jednorazové odškodnenie v sume 995.896,- Sk. Túto sumu si následne Sociálna poisťovňa, a. s. s poukazom na § 238 zák. č. 461/2003 Z.z., po tom, čo žalovaná jej ju odmietla uhradiť, uplatňovala súdnou cestou voči žalobkyni (konanie vedené na Okresnom súde Košice I sp.zn. 15C/122/2008). Žalobkyni bola rozsudkom Okresného súdu Košice I uložená povinnosť uhradiť Sociálnej poisťovni škodu vo výške 26.446,16 eur. Zároveň bola zaviazaná k zaplateniu súdneho poplatku vo výške 793,- eur. Žalobkyňa si následne voči žalovanej uplatnila súdnou cestou nárok na zaplatenie sumy 26.446,16 eur, ktorá jej bola priznaná rozsudkom Okresného súdu Bratislava II č. k. 10C/219/2009 - 95 a tento rozsudok potvrdil Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 17.01.2013 č. k. 9Co/146/2011.

Krajský súd v Bratislave v odôvodnení uvedeného rozhodnutia okrem iného uviedol, že až právoplatnosťou rozsudku v právnej veci vedenej pod sp. zn. 15C/122/2008, t. j. dňom 25.02.2009, vznikla povinnosť žalovanej ako poisťovateľa plniť, t. j. uvedený deň bolo potrebné považovať za deň vzniku poistnej udalosti a týmto dňom vzniklo žalobkyni zároveň právo, aby žalovaná za ňu nahradila

škodu poškodenému (Sociálnej poisťovni) v zmysle ust. § 822 Obč. zák., vrátane úhrady jednorazového odškodnenia, pretože k uvedenému dňu platné znenie zák. č. 381/2001 Z.z. v ust. § 4 ods. 2, 3 (znenie účinné od 01.04.2007) zahŕňalo do poisťného krytia aj spomínané úrazové dávky (t. j. aj jednorazové odškodnenie).

Krajský súd v Bratislave v konaní sp. zn. 9Co/146/2011 mal teda za to, že žalovaná bola povinná z povinného zmluvného poistenia kryť aj nárok na jednorazové odškodnenie, ktoré poškodeným obeť dopravnej nehody vyplatila Sociálna poisťovňa podľa zák. č. 461/2003 Z.z. Súd prvého stupňa odkazujúc na ust. § 159 ods. 2 O.s.p. mal za to, že je viazaný predmetným rozsudkom Krajského súdu v Bratislave. Žalovaný s týmto názorom nesúhlasil a tvrdil, že v tomto prípade ide o inú právnu vec.

Odvolačný súd je toho názoru, že je táto odvolacia námietka žalovanej nie je dôvodná. Odvolačný súd poukazuje na to, že výrok súdneho rozhodnutia treba interpretovať v súlade s jeho odôvodnením. Súd prvého stupňa v konaní sp. zn. 10C/219/2009 a v zhode s ním aj Krajský súd v Bratislave v konaní sp. zn. 9Co/146/2011 priznali žalobkyni náhradu škody vo výške 26.446,16 eur, pričom z odôvodnenia tohto rozsudku celkom zjavne vyplýva, že mali za to, že žalovaná je povinná z povinného zmluvného poistenia kryť aj náhradu škody vo forme jednorazového odškodného, ktoré Sociálna poisťovňa vyplatila pozostalým po obeti dopravnej nehody, ktorú prevádzkou motorového vozidla zavinila žalobkyňa. Práve vzhľadom na toto odôvodnenie uvedených rozsudkov súd prvého stupňa v tomto konaní vyvodil existenciu porušenia právnej povinnosti žalovanou (ako jedného z predpokladov nároku na náhradu škody).

Pokiaľ žalovaná naďalej zotrváva na právnom názore, že poisťné krytie z povinného zmluvného poistenia sa v posudzovanom prípade nevzťahovalo na vyplatenie jednorazového odškodnenia, odvolačný súd poukazuje na rozsudok ESD sp. zn. C 22/12 vo veci D. c/a S. a spol., ktorého závery je možné primerane aplikovať aj na prejednávajúcu vec. V tomto rozhodnutí ESD vyjadril záver, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Obdobne ako je to v tejto veci povinnosť náhrady nemajetkovej ujmy (rovnako ako jednorazové odškodnenie) pozostalým obeť dopravnej nehody zákon č. 381/2001 Z.z. vo svojom ust. § 4 neupravoval. Preto bolo potrebné zaujať eurokonformný výklad smerníc EÚ z ktorých je možné takýto nárok vyvodiť.

Smerodajným predpisom je teda Občiansky zákonník, najmä jeho ustanovenia o spôsobe a rozsahu náhrady škody. Podľa § 447b Obč. zák. v znení účinnom v čase dopravnej nehody, poškodený má nárok na jednorazové vyrovnanie, ktoré sa posúdi a suma jednorazového vyrovnania sa určí podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení (ide o jeden z nárokov na náhradu škody). Suma jednorazového odškodnenia manžela alebo manželky je 730-násobok denného vymeriavacieho základu, najviac 1 000 000 Sk (§ 94 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom v čase dopravnej nehody). Suma jednorazového odškodnenia na každé nezaopatrené dieťa uvedené v ods. 1 je polovica sumy jednorazového odškodnenia manžela alebo manželky poškodeného. Úhrn súm jednorazového odškodnenia nezaopatrených detí nesmie presiahnuť 1 000 000 Sk. Ak úhrn jednorazových odškodnení presiahne túto sumu, znížia sa sumy jednorazových odškodnení nezaopatrených detí pomerne tak, aby ich úhrn bol najviac 1 000 000 Sk (§ 94 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom v čase dopravnej nehody). Náhradu, resp. vyplatenie jednorazového odškodnenia v čase vzniku dopravnej nehody teda upravovalo vnútroštátne právo SR.

Za stavu, keď vnútroštátne právo umožňuje poškodeným (pozostalým po obeti dopravnej nehody) požadovať vyplatenie jednorazového odškodnenia, je dôvodný záver, že takáto náhrada musí byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia. Členské štáty totiž musia aj v tejto oblasti vykonávať svoje právomoci v súlade s právom únie (v súlade čl. 3 ods. 1 prvej smernice, čl. 2 ods. 1 druhej smernice a čl. 1 tretej smernice). Cieľom Smerníc (smernica rady 72/166/EHS - prvá smernica, smernica rady 84/5/EHS - druhá smernica, smernica rady 90/232/EHS - tretia smernica), je zabezpečiť, aby povinné poistenie vozidiel umožňovalo všetkým spolujazdcom, obetiam nehody spôsobenej vozidlom, odškodnenie za ujmu, ktorú utrpeli. Vnútroštátne ustanovenia, ktoré upravujú odškodnenie nehôd spôsobených prevádzkou motorových vozidiel, nemôžu obrať uvedené ustanovenia o ich potrebný účinok (rozsudok súdneho dvora vo veci C-537/03 Candolin, body 27 a 28). Tak znenie smernice 72/166/EHS ako i smernice 90/232/EHS zahŕňa akýkoľvek typ škody alebo ujmy, bez ohľadu na to, či

má majetkovú alebo nemajetkovú povahu a preto nie je možné z neho vyvodiť záver, že jednorazové odškodnenie nespadá do rozsahu pôsobnosti smernice. Článok 3 ods. 1 smernice 72/166/EHS a článok 1 ods. 1 smernice 90/232/EHS sa preto musí vykladať v tom zmysle, že zahŕňa tak majetkovú škodu, ako nemajetkovú ujmu ako je bolesť alebo utrpenie. Paušálne vylúčenie náhrady jednorazového odškodnenia je nezlučiteľné s výkladom práva únie (rozsudok súdneho dvora EZVO vo veci H.).

Keďže slovenské právo umožňuje poškodeným požadovať vyplatenie jednorazového odškodnenia, ako i s poukazom na cieľ vyššie uvedených smerníc, ktorým je zabezpečenie odškodnenia ujmy pozostalým po obeti dopravenej nehody, je správny záver súdu prvého stupňa, že aj takáto náhrada musí byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia, hoci to zákon č. 381/2001 Z.z. striktno vo svojom ustanovení § 4 neupravoval.

Podľa názoru odvolacieho súdu v konaní bolo preukázané porušenie právnej povinnosti žalovanou. Ďalšími predpokladmi vzniku nároku na náhradu škody sú existencia škody a príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním škodcu a vznikom škody. Aj tieto predpoklady podľa odvolacieho súdu boli splnené. Žalobkyňa v dôsledku odmietnutia žalovanou poskytnúť poistné plnenie Sociálnej poisťovni čelila žalobe, ktorou sa Sociálna poisťovňa domáhala svojho nároku priamo voči žalobkyni (§ 238 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z.), hoci táto pre prípad spôsobenia škody prevádzkou motorového vozidla bola poistená u žalovanej. Ak by si žalovaná svoju povinnosť poskytnúť poistné plnenie splnila riadne a včas, k predmetnému súdnemu sporu by nedošlo. Hoci priamou príčinou uloženia povinnosti žalobkyni uhradiť trovy súdneho konania vo výške 793,- eur (žalovaná škoda) bol jej procesný neúspech v predmetnom súdnom konaní, treba súčasne dodať, že predmetné súdne konanie a teda procesný neúspech žalobkyne v ňom bol dôsledkom toho, že žalovaná odmietala vyplatiť žalovaný nárok z povinného zmluvného poistenia, hoci na takýto postup z jej strany nebol dôvod. Zavinené porušenie povinností zo strany žalovanej tak bolo jednou z príčin vzniku škody, a to príčinou, ktorá bola dôležitá, podstatná a značná.

Z toho vyplýva, že napadnutý rozsudok je vecne správny a preto ho odvolací súd potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a ich náhradu úspešnej žalobkyni nepriznal, pretože jej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.